

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin, na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Dva cilja.

V svojem političnem delovanju si je postavila S. M. Z. dva visoka cilja. Prvi cilj je naša popolna politična neodvisnost od drugih narodov in ujedinjenje z brati Hrvati in Srbi, drugi cilj pa je notranja ureditev, uprava v narodno svobodni naši državi.

Vsi so dobro vedeli, posebno pa naši voditelji, da ostanemo za večne čase sužnji in siromaki, da se bo sramoval slovenske materinske besede naš človek, ako ne pride do popolne in edine veljave ta naša beseda v vsem našem javnem življenju. V tem spoznanju smo bojevali trd, težek in nevaren boj za našo narodno svobodo in ujedinjenje.

V boju smo zapos avili vse svoje domače zadeve, žrtvovali smo veliko duševnih sil in naše ljudstvo je razumelo voditelje in z brezprimerno enodušnostjo sledilo njihovu klicu. Ti slovensko, krščansko naše ljudstvo si priborilo prvi visoki cilj našega političnega programa: kot narod smo svobodni in neodvisni od drugih narodov in ujedinjeni smo, da smo močni in v svoji moči lahko kljubujemo vsakomur. Koliko krat smo ponavljali v govoru in v mislih Gregorčičeve besede:

„Prost mora biti, prost moj rod,

Na zemlji svoji svoj gospod!“

Sedaj smo kot narod prosti, sedaj smo zgradili svojemu domu glavne stene, dosegli smo torej prvi svoj visoki cilj. Toda ta naša hiša ima še samo stene; razpredeljena, urejena in osnažena še ni. Zato gremo sedaj na drugo, ravnotako težko nalogo: na notranjo ureditev države.

Prej smo imeli trude in težke boje z našimi zunanjimi nasprotniki, kateri so hoteli zaslužiti in ugonobiti nas in naš jezik. Sedaj pa bomo imeli hude boje z notranjimi nasprotniki, kateri bodo s krinko in brez krinke delali proti temu, da si našo državo uredimo tako, kakor je edino prav in koristno za telesni in duševni blagor našega ljudstva.

Sedaj je odločilen čas. Za desetletja in stoletja se bo odločevalo, kako bo urejena naša hiša. Sedaj mora pri upravi in ureditvi naše države naše ljudstvo dobiti ono odločujočo besedo, moč in veljavo, ki mu gre po božjih in človeških postavah ter mu zajamči zdrav gospodarski razvoj. Pomnimo: prilika, enkrat zamujena, se ne vrne lahko ali pa sploh ne! Zato pa

trdno sklenimo svoje vrste in ti, slovensko krščansko ljudstvo, ti zidar svoje hiše, ti kovač svoje sreče, pojdi pod zastavo SKZ z zaupanjem naprej v nove boje po nove zmage!

Naj končam to politično razmotrivanje z resnično dogodbo kot primero. Enega izmed dosedanjih božičnih predvečerov sem doživel v družbi mladega gospodarja, ki si je v najtežjem delu in ob težkih udarcih priboril in uredil v 12 letih svoje gospodarstvo in svoj dom. Kako mu je iskriko oko od veselja in samozvesti, ko je sedel s svojo ženo in s svojimi otroci v naši družbi tam v graškem „katoliškem domu“ in čakal na polnočnico. Nisem videl kmalu v svojem življenju človeka, ki bi s tako vnetim in hvaležnim srcem zaklical božični klic: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji“, kakor ravno ta mož. Njega se čisto spominjam sedaj.

Dal Bog, da bo enkrat tako lepo urejena tudi naša hiša, naša domovina, kakor hočeš ti, krščansko slovensko ljudstvo! Tedaj bomo veseli in samozvestni obhajali sveto noč tudi vsi brez skrbi.

Kmetske Zveze.

Naša SKZ se živo razvija. Naše ljudstvo je do globin prešinjeno s krščansko mislijo in vidi svojo rešitev le v programu krščanskega socializma. Ker stranke, ki stoje na liberalnem, socialističnem in razrednem stališču, so že po svojem bistvu protikrščanske. Ker krščanstvo uči Boga, ki ga liberalizem in socializem tajita; krščanstvo je nasprotno kapitalizmu, ki ga je rodil liberalizem; brani pa zasebno last, ki ga hoče socializem odpraviti; krščanstvo obsoja ednolič razredni boj, ki ga proglašata socialna demokracija in Samostojna kmetijska stranka. Zato verjemo, krščansko jugoslovansko ljudstvo odklanja liberalno (demokratsko), socialdemokratsko ter Samostojno kmetijsko stranko in se z vneto oklepa SKZ. S milimi zvezami je preprežena Slovenija, Hercegovina, je vsa v rokah Pučke (Ljudske) stranke, ki po boju s Hrvatom to, kar nam SKZ. Bosna je že tudi po boju združena v njej; ravnotako je za nas pridobljena že večina Hrvatske. Tudi srbska radikalna stranka, ki zastopa kmečko prebivalstvo, stoji na krščanskem stališču.

Tudi po drugih državah se je začelo krščansko misleče kmetско prebivalstvo družiti v kmečkih zvezah. Katoliška ljudska stranka v Italiji, ki je dobila pri nedavnih volitvah 103 poslancev, je stranka krščan-

sko mislečega kmetiskega ljudstva. Pred enim mesecem, dne 25. novembra, se je ustanovila za Nemško Avstrijo državna Kmečka Zveza, ki obsega že sedaj okrog 300.000 članov. Po načelih krščanskega socializma hoče ta Kmečka Zveza z vsemi silami delati za blagor kmetiskega prebivalstva, za sprosah kmetijstva; to je njen namen. Vendar priznava tudi potrebo in upravičenost drugih stanov in jim noče kratiti pravice. Zato je na ustanovnem shodu eden voditeljev te nove nemške krščanske Kmečke Zveze izrecno povdarjal: „Mi nočemo kmetiske diktature, ne razrednega boja.“ V Avstriji je namreč še liberalna „Svobodna kmetijska stranka“, ki stoji na nekrščanskem stališču razrednega boja kmetiskega stanu proti drugim stanovom, prav kakor slovenska „Samostojna ali neodvisna kmetijska stranka.“ Predsednik novoustavljene Kmečke Zveze, avstrijski državni tajnik Stöckler, je nazdravil krščansko mislečemu kmetiskemu prebivalstvu celega sveta: „Saj nas družijo skupnost krščanskega prepričanja. Kmetisko prebivalstvo vsega sveta bodi najtrdnjaja trdnjava miru in reda“, ki je prva podlaga sreče v državi.

Za Češko-Slovaško se je vršil tudi pred enim mesecem, dne 24. novembra, v Brnu veliki shod češko-slovaške kmetiske zveze. Na zbor je prišlo šest po-

slancev češko-slovaške krščanske kmečke zveze. Krščanski kmetje so protestirali proti nasilju češko-slovaške liberalno-socialistične vlade nasproti kmetiskemu ljudstvu, posebno na Slovaškem, kjer hočejo izvršiti volitve tako, da bi bile kmetiske in delavske žene izključene od volilne pravice. Prav kakor pri nas!

Pogled na organizacijo krščansko-mislečega kmetiskega prebivalstva po Jugoslaviji, Italiji, Avstriji, Čehoslovaški nas mora napolniti z radostjo in zaupanjem. Ravno kmetisko prebivalstvo je ostalo krščanstvu najbolj zvesto. Zato je tudi kmetisko prebivalstvo v prvi vrsti poklicano, da poleg svojih stanovskih koristi obenem brani tudi zastavo krščanstva. — Nismo sami! Krog naše organizacije se širi in vedno tesneje spajajo krščansko kmetisko prebivalstvo vezi skupnih kmetiskih koristij in iste, skupne krščanske vere. Krščanstvo je nekdvj prineslo red in blagostanje v države; edino krščanstvo lahko zopet uredi sedaj tako razdrte razmere. Kmetisko prebivalstvo vesoljnega sveta, združeno v kmečkih zvezah, naj vrne človeštvu krščanstvo in tako preosnuje človeško družbo! Kmetisko prebivalstvo vsega sveta, združijo se! A ne v boj proti drugim stanovom, ki jih tudi hoče imeti Bog, ampak za pravo, na krščanskih temeljih urejeno preosnovo človeške družbe in držav, „kjer bo za vse pravi!“

Vodje „Samostojne“ — prijatelji? kmetski.

„Samostojna Kmetijska stranka“ skuša pridobiti kmečko prebivalstvo z vabljivim in goljufivim klicem: „kmet, pomagaj si sam! Kmetove koristi mora šuvati samo kmet, ki ve in občuti sam, na svoji koži, kako, kje in kdaj ga čevlji žuli.“ Sla je v „ljubeznivosti“ do kmetskega človeka, da na zunanji proglašajo protikrščanski razredni boj kmečkega stanu proti drugim stanovom. Njena dejanja pa pričajo drugače. Ze predzadnji Gospodar je poročal — in zato so pričje, kako je Mermolja, štajerski vodja „Samostojne“ v Beogradu izpovedal, da ima na 5 hektarjih 30 tisoč kron čistega dohodka na leto. S to izjavo je ta dični „kmet“, ki je kot vrtnar a ne kmet, med vojno z vrtnarstvom morebiti res imel 30 tisoč kron čistega dohodka, res lahko pripomogel kmetu, da mu davčne oblasti na podlagi te Mermoljeve izpovedi predpisujejo tako neznanske davke.

„Domoljub“ z dne 18. decembra poroča še lepše reči o Jamniku, tajniku in duševnem vodji „Samostojne Kmetijske stranke“ ter uredniku „Kmetijskega lista“ in pripomnja, da ima za to dovolj zanesljivih prič, s katerimi se lahko izkaže pred sodnijo: „Leta

1917 je bil referent za rekvizicijo žita v ljubljanski okolici g. Jamnik, voditelj kmetiske stranke in urednik „Kmetijskega lista“. Spomladi leta 1917 so dobili kmetje vasi Verd, občina Vrhnika, ukaz od glavarstva, koliko da morajo dati žita. Ker ga pa nihče ni toliko imel, zato tudi skoraj nihče ni dal. Neko jutro pa pride Jamnik k ondotnemu žitnemu komisarju ter mu reče, da ima od glavarja ukaz, naj izvede strogo rekvizicijo. Ker niso brž dobili voza in konj, je letal po hišah in ukazoval, naj nemudoma vsak obvezanec pripelje žito h komisarju. Prišel je tudi v 7. hišo, kjer ima sorodstvo. Mati ga je lepo prosila, naj jim pusti žito, zakaj če ga dajo, bodo dali vse. Nato je Jamnik surovo odgovoril: „Kolikor si preje preveč požrla, boš pa sedaj toliko manj.“ Nato je rekla mati: „Obžalujem, da ste moj sorodnik“ ter odšla.

Drugi dan je prišel glavar na Vrhniko. Žitni komisar je šel takoj k njemu ter mu povedal, da so ljudje jako razburjeni, ker so nekateri dali vse. Glavar je začudeno pogledal, češ, da za to rekvizicijo prav nič ne ve. Jamnik pa je prišel povedat, da se je glavar premislil. Drugi dan so dobili žito nazaj.

Kmetje so si razlagali to stvar tako, da se je hotel Jamnik vladi prikupiti in zato žim več žita skup spraviti.

Popolnoma druga priča pripoveduje: Bil sem med vojno nekoč pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani. Bil sem navzoč, ko je ravno komisar Avg. Golja (poznější poverjenik za notranje zadeve) v navzočnosti g. Jamnika prijemal nekega moža v Vrhnike (bil je očitno ondotni žitni komisar), češ, da je pzeveč žita rekviriral in ga mora vrniti. Nato je odgovoril Vrhnčan: „Naredil sem to, kar je Jamnik ukazal.“ Ko je Golja na to odšel, je rekel Jamnik: „Kaj neki misli (namreč Nolja), ko se tako za kmetske čevlji žuli?“ Ali bi rad postal poslanec?“

Taki ljudje vodijo „Samostojno Kmetijsko stranko“. Ljudje, ki so brez ukaza in brez umiljenja jemali kmetu zadnja zrna iz žitnice, in zmerjali naše noč in dan delavne kmetiske žene — trplake, da preveč žrejo! Tako dela brezvestni liberalni kapitalisti, ne pa prijatelji kmetski, ki ve, kje kmetski čevlji žuli!“

Zadnje sredstvo.

Stara liberalna stranka je na kmetih popolnoma dogospodarila. Naše ljudstvo je že dobro poučeno, da je liberalna stranka, ki se sedaj imenuje Jugoslovanska demokratska stranka, kriva večinoma vsega nereda v naši državi. Ta stranka ima v zvezi z bratci socialisti vso vlado in pretežno večino uradništva v svojih rokah. Liberalna stranka nosi vso odgovornost in krivdo za krivice, ki se gode našim kmetom glede dohodninskega davka, ker ga ne marajo spremeniti tako, da bi bil pravično odmerjen. Liberalna vlada

noče opustiti vinskega davka. Liberalna vlada noče urediti vprašanja glede vrednosti denarja. Ta vlada nalaga ogromno carino na sol, žgalice, sladkor, cement, suhno, platno in enako blago. Od tod ta upravičena draginja. Pod sedanjim liberalno-socialističnim vladom so skoro do nezmernosti zvišali tarife na železnicah, podražili tobak, podražili pošto itd. Liberalna stranka dobro ve, da bi ljudstvo njene preroke napodilo nazaj v mesta in trge, če bi se pokazali. Da bi pa vendar vsaj še za prihodnje volitve dobila na

deželi kaj glasov, so se liberalni glavari: dr. Žerjav, dr. Kukovec, prof. Voglar i. dr. postužili zadnjega sredstva. Ustanovili so v Ljubljani Samostojno kmetijsko stranko. To je dokazano! Če zdravnik vidi, da gre z bolnikom h kraju, mu da še zadnje sredstvo. Vbrizgne mu neko umetno krepilo pod kožo. Bolnik še nekaj ur dalje živi. Ravno tako sredstvo je Samostojna kmetijska stranka za liberalce. Da pa to sredstvo tokrat za liberalce ne sme imeti uspeha, bodo poskrbeli pristaši SKZ.

Za živinorejske namene.

Občine, okrajni zastopi in denarni zavodi se v ljudno naprošajo, da pri sestavi proračunov za prihodnje leto ne pozabijo na potrebe naše silno oškodovane živinoreje. Baš ta panoga je v vojni toliko trpela, da bo trajalo nekaj let predno se najhujše rane zacelijo.

Neobhodno je potrebno, da se predlaga to, kar nam je ostalo. Zato se bo vršilo prihodnje leto več živinorejskih razstav v raznih krajih Slovenije. Poverjenišvo za kmetijstvo je v svojo razdelitev nagrad za najboljše uspehe živinorejcev, določilo precejšen znesek, vendar pa v imenu dobre stvari prosim, da tudi občine, okrajni zastopi in denarni zavodi stavijo po

svojih močeh v proračun primerne zneske za premovanje živine.

Eno izmed najtežjih in najvažnejših vprašanj je vprašanje pravilne bikoreje. Toliko pa je že sedaj razvidno, da bo nastopilo veliko pomanjkanje na dobrih plemenjakih, če se temu vprašanju ne posveti večja pozornost. Zato priporočamo, da živinorejci prijavijo lepe bikce in mriščke dobrega pokolenja živinorejskemu nadzorništvu poverjenišva za kmetijstvo, ker namerava taisto posredovati pri odbiranju za plem in pri nabavi plemenjakov. Na vsak način bo treba v zboljšanje bikoreje nekaj večjih žrtev, saj je od dobrih plemenjakov odvisna prihodnost živinoreje.

Priporočamo torej, da se vstavijo tudi za nabavo plemenjakov in za obdarovanje najboljših bikov ob priliki licencovanja primerne vsote v proračun, kajti znesek, ki ga ima kmetijsko poverjenišvo na razpolago bo služil le v nekako pobudo in priznanje požrtvovalnega dela. Le v skupnem in složenem delu bomo postavili trdne temelje naši živinoreji.

Upam in sem prepričan, da moja prošnja ne bo zastoj, saj bo denar, ki je naložen v smotorni akciji za pospeševanje živinoreje, nosil najboljše obresti v dohledni prihodnosti.

Inž. Zidanšek, živinorejski nadzornik.

Kmetovalcem, ki so oddali lansko leto seno Zadružni Zvezi v Celju.

„Uradno“ pojasnilo Zadružne zveze v zadnji številki Slov. Gospodarja ne ovrže utemeljenosti naše pritožbe in zahteve, da naj vlada pojasni vnovčevanje krme, v kolikor jo je imel ta zavod v rokah.

Predvsem moramo povdariti, da je označba pojasnila kot „uradno“, sposobna varati priprostega človeka. Zadružna zveza ni nikakr javen urad in tudi krme ni kot takšna razpečavala, marveč je dobila od vlade le pravico, vnovčiti rekvirirana krmila. Kakor so poprej razne centrale, n. pr. za žito, živino, kožo itd. smele vsled državnega dovoljenja in pod državno kontrolo razpolagati in razpečavati tozadevne artikelne, ravno tako je Zadružna zveza imela pravico rekvirirana krmila razpečavati in to seveda za lasten dobiček. Da se Zadružna zveza ne bo dalje izgovarjala na uradno lastnost, češ, da ima kot takšna le nalogo, uradoma razdeliti prebitek med kmete, objavimo dobesedno tozadevno pogodbo, sklenjeno med prejšnjo Avstrijsko podružnico centrale za krmila v Eggenbergu pri Gradcu in pa med Zadružno zvezo. Ta pogodba z dne 8. januarja 1919 se v prestavi glasi takole: 1. Zadružna zveza v Celju kot sedanja SHS

poslovalnica za krmila na Spodnjem Stajerskem prevzame zaloge poprejšnje poslovalnice za Stajersko v Eggenbergu pri Gradcu s 1. decembrom 1918. Mnogina zalog tega dne se ugotovi na podlagi prevzemnih in dobavnih listov glasom knjig bivše poslovalnice in pa okrajnih prevzemnikov. Te zaloge se prevzamejo po zakoniti ceni 25 K za krmno in 12 do 14 K za slamo. Zadružna zveza mora razven teh cen izplačati tudi doklade za dovoz in komisijonarske pristojbine. 2. Za slučaj, da se v kakšni zalogi najde manj krmil, kakor izkažejo knjige, odstopi poslovalnica v Eggenbergu Zadružni zvezi v Celju pravico, da vstopi v pogodbe, sklenjene z raznimi okrajnimi prevzemniki, in se v to svrhu Zadružni zvezi v Celju odkážeje kaveje in druge terjatve okrajnih prevzemnikov napram bivši poslovalnici. 3. O vseh oddajah krme južnoštajerskih producentov izda poslovalnica v Eggenbergu pregleden seznam, po katerem mora Zadružna zveza izplačati kupnino za oddana krmila producentom in komisijonarjem.“

Tako torej: Stališče Zadružne zveze, da izplača kmetom samo 70%, je tedaj popolnoma samovoljno

in neupravičeno. Ravnotako je prazen izgovor, da se je za krmno manj dobilo kakor znašajo terjatve. Kolikor znano, se zaloge niso nikakor v toliki meri oplenile. Narodni sveti so morali krmno, katero so iz zaloga vzeli, plačati. Zadružna zveza pa je vrhutega prodajala krmno, kakor smo že trdili, po 40 do 50 K meterski centner. Vprašamo tedaj ponovno, kako pridemo kmetje do tega, da mi trpimo škodo, ako in če je bilo graški poslovalnici in pozneje Zadružni zvezi kaj vkradenega? Kako je zamogla Zadružna zveza še pozneje, meseca decembra krmno nakupovati in vnovčevati, ne da bi jo sedaj hotela plačati? Kako zamore ona delati velike dobičke, in šele to, kar je preko njene dobička, nam izplačati? Smo in ostanemo prepričani, da je Zadružna zveza napravila pri celi stvari masne dobičke, kmete pa še hoče škodovati. Ponovimo torej še enkrat svoj poziv na vlado, da pritiska na Zadružno zvezo, da izplača kmetom zakonito ceno za krmno, ker sicer smatramo, da je danes razim centralam vse dovoljeno.

Slovenci širite naše liste!

Politični pregled.

Jugoslavija.

Jugoslavija (predvsem Srbija) bo sprejela v najkrajšem času prvi del vojne odškodnine v znesku 15 milijonov frankov.

Amerika je ponudila naši kraljevini 500 milijonov frankov s svoje strani za nabavo hrane v Ameriki.

Jugoslovanski odbor v Čikagi v Ameriki je nakupil in odposlal v Beograd večje količine živeža, obleke, obuval in drugih potrebščin, da se razdelijo med one, ki so največ trpeli v vojni. Naše ministrstvo za prehrano je pooblašeno, da razdeli to blago, kakor hitro bo dospelo v Beograd.

Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje je odločilo, da izda v svrhu pomoči za obnovo vsled vojne porušenih zgradb v vaseh v Srbiji okrog 1.330.000 dinarjev, v svrhu pomoči za prehrano v novih pokrajinah 1.080.000 dinarjev, za prehrano vojnih sirot odseku za prehrano v Sarajevu 500.000 dinarjev, v Zagrebu 450.000 dinarjev, odseku za prehrano v Ljubljani 450.000 dinarjev, v Splitu 300.000 dinarjev, v Podgorici 300.000 dinarjev in v Novem Sadu 250.000 dinarjev.

Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da se reši končnoveljavno naše valutno vprašanje po novem letu. Pred rešitvijo valute se še bodo zaslišala mnenja raznih gospodarskih organizacij iz Jugoslavije.

Ministrski svet je tudi sklenil, da se odpravi svobodna trgovina z živežem. Minister za prehrano in obnovo je dobil pooblastilo in nalog, da odredi rekvizicijo žita. To pa ne pri kmetih, ampak samo pri veleposesnikih, v prvi vrsti pa pri onih mnogoštevilnih, zlasti židovskih prekupeih, ki so nakupili od žetve sem in poskrili ogromne zaloge živeža in so s tem v prvi vrsti povzročili pomanjkanje in draginjo. (Vendar enkrat! Samo če se bo res tudi izvedla ta naredba?)

Naš finančni minister je odredil, da je prepovedan izvoz z znamkami SHS kolkovanih bankovcev. Kdor bi prestopil to postavo, temu bi se zaplenili bankovci v državno korist in bi se ga obsodilo kot tihotapca.

Skupna svota za osvoboditev Jugoslavije, Čehoslovaške, Poljske in Rumunije znaša 60 milijonov funtov. Od te svote plača Čehoslovaška polovico. Posamezni zneski se bodo določili po razmerju davčnih dohodkov teh pokrajin bivše Avstro-Ogrske. Dohodki Bosne in Hercegovine pri tej doloabi niso zahtevani. Za osvoboditev onih pokrajin, ktere je zasedla Italija, bo plačala ona primeren obrok. Ministrski svet v Beogradu ureja zakon glede obdanjenja vojnih dobičkarjev. (Bomo videli)

Avstrija.

Avstrijska: Tirolska, Predarelska in Solnograška so zahtevale po avstrijskem državnem kancelerju dr. Rennerju, ki se je mudil te dni v Parizu svojo priklopitve k Nemčiji. Pariški vrhovni svet je odklonil to zahtevo, te pokrajine ostanejo pri Avstriji.

Predsednik pariške mirovne konference Clemenceau je obljubil Avstriji pomoč v gospodarskem oziru. Zavezniški svet bo odposlal takoj 30.000 ton žita v Avstrijo. To žito se nahaja v Trstu. Zavezniški svet bo dovolil Jugoslaviji kredit, da bo pošljala svoje žito v Avstrijo. Avstrija pa mora, da dvigne svoj državni kredit, zastavi takoj svoj tobačni monopol Nizozemski za 30 milijonov nizozemskih goldinarjev. Avstrija bo kmalu v popolni gospodarski odvisnosti od pariških mogotcev.

Mesto Dunaj trpi silno pomanjkanje na kurivu. Ljudstvo je posekalo v okolici dunajskega mesta vse gozdove v obsegu 150 ha.

Italija.

D'Annunzio bo te dni prisiljen zapustiti Reko. Radi sovražnega razpoloženja reškega prebivalstva se ne more ta pustolovec takoj vrniti v Italijo, ampak se bo umaknil s svojimi četami v Zader in bo od tamkaj razpuščal polagoma svoje čete.

Čehoslovaška.

Dolg Čehoslovaške znaša v Ameriki 54 milijonov dolarjev, v Franciji 110 milijonov frankov, v Italiji 120 milijonov lir. V lastnih zalogah poseđa 20 milijonov zlata in 100 milijonov srebra.

Poljska.

V vzhodni Galiciji vlada velika beda. Pegavica zahteva vsaki dan do 300 smrtnih žrtev. V vzhodni Poljski so razmere tako brezupne, da je pričakovati, da bo podleglo v prihodnjih mesecih lakoti 100.000 do 200.000 ljudi. Vsi poizkusi poljske vlade in ameriškega Rdečega križa bodo komaj v stanu odvrniti to nevarnost.

Madžarska.

Vrhovni mirovni svet v Parizu zahteva od Madžarske odstop vseh onih madžarskih pokrajin, katere je prisodila mirovna konferenca Avstriji. Madžarsko časopisje se razburja, da se razpolaga z deli Madžarske, ne da bi se vprašalo prebivalstvo o njegovih željah.

Francoska.

Francoski frank pada od dne do dne. Za 1 ameriški dolar je treba plačati 10 francoskih frankov. Na tako nizki vrednostni stopinji se frank ni bil kot sedaj. Francoski vojni dolgovi v tuzemstvu in prevelike množine papirnatega denarja so uvrstili Francijo med po vojni v finančnem oziru razbite države. Francoska trgovina se nahaja v žalostnem

stanju. Posojilo, ki ga najema Francija v Ameriki in Angliji, ima namen, vsaj nekoliko zboljšati francosko valuto. V Franciji bodo nastopila kljub njeni sijajni zmagi gladna leta, ker je navezana po vojni opustošena francoska republika na uvoz vseh potrebščin od drugod.

Stroški za obnovo v onih francoskih pokrajin, ki so bile opustošene ob nemško-francoski fronti, znaša 130 milijard frankov.

Nemčija.

Nemška narodna skupščina je sprejela zakon o oddaji premoženja, da izravna nasprotje med ogromnimi premoženji in revščino. Izvzete od oddaje premoženja so le samo: cerkve, politična in druga društva.

Gospodarske novice.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš vabi vse kmetovalce in vinogradnike svojega ozemlja, naj nemudoma pristopijo kot udje. Zadnji čas je do novega leta. Prijave sprejema podružnični blagajnik, g. Karel Flucher v Mariboru, Schillerjeva ulica 8, prvo nadstropje, letnina znaša 16 K. Udje se vsako prvo nedeljo v mesecu zberejo k posvetovanjih in prostemu razgovoru o kmetijskih stvareh, pri kateri priliki se vsakokrat tudi vrši poljudno predavanje, ki ga ima ta ali oni naših gg. strokovnjakov. Nadalje dobiva še vsak od brezplačno izvrstni strokovni list „Kmetovalec“, ki izhaja mesečno po dvakrat. Vrhutega bo oddajala podružnica svojim udom po najnižjih cenah, namreč brez lastnega dobička, bakreno galico, žveplo, semenski krompir, sladkor, umetna gnojila, močna krmila i. dr. Opozarja se, da je nabavo teh stvari okrajni zastop prepustil kmetijski podružnici, ki je bo odslej edina oddajala po omenjeni ceni. — Kdor želi galice ali žvepla, naj se oglasi takoj in založi svoto, ki odgovarja ceni 6 K, oziroma 4 K za 1 kg. Ako bo blago ceneje, se bo preplačilo vrnilo, ako dražje, bo treba svoj čas doplačati. Pri tej priliki se tudi sprejemajo naročila na druge gori omenjene stvari. — Podružnica še ima nekaj prg v zalogi, 1 kg po 75 vin. Blago leži v skladišču g. Scherbauma, Tegetthofova cesta, blizu nekdanje mitnice; nakaznice izdaja in denar sprejema pa g. nadučitelj krčevinske sole. — Nekateri izmed udov, ki so svojčas pri načelniku podružnice naročili sladkor, še niso prišli ponj. Oddaja se v Stolni ulici št. 6 v prihodnje vsako sredo, četrtek in soboto od 9. do 12. ure; 1 kg stane 18 K. Ako se do novega leta ne pride ponj, se smatra, da se mu dotičnik odpove.

Ormoška podružnica Slov. čebelarstva dunaj, va ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 23. decembra 1919 po ravni sv. ura v pisarni okrajnega zastopa v Ormožu.

Vinogradniki! Naročite ameriške trte! Za javnih trtin nasadov na Stajerskem bo oddati prihodnjo pomlad blizu 100.000 cepljenk, navadnih vrst na različne ameriške podlage, 40.000 vkorenjenih navadnih vrst in tudi nekaj križank (hibridov) in večje število ameriških ključev. Cene trtam so, in sicer za tisoč komadov: 1200 K za cepljenke prve izbire, 800 K za cepljenke druge izbire, 200 K za korenjake prve izbire, 100 K za korenjake druge izbire; 50 K za ključe prve izbire. Te cene veljajo le za manjše kmetijske posestnike, ki doprinesejo tozadevno potrdilo od pristojne občine. Vsem imovitejšim posestnikom in vsem, ki ne zadostijo predpisanim pogojem, se bodo zaračunile trte za sto procentov (100%) višje. Na trte imajo pravico le spodnještajerski posestniki, ki se zavežejo, da bodo trte sadili na lastni zemlji. Naročila se sprejemajo pri vseh državnih trtin nasadih, kakor tudi pri podpisani nadzorništvi do 31. decembra t. l. Po tem roku se bodo trte razdelile sorazmerno med vse naročnike in izdale tozadevne nakaznice. Tudi je napredaj več tisoč orehovih in kostanjevih dreves, žlahtnih vrst, po 2 K komad. — Državno vinarsko nadzorništvo v Mariboru.

Oddaja sadnih dreves. V državni drevesnici v Celju se bo oddalo okoli 18.000 jabolčnih, hruševih in orehovih dreves. Znižana cena za kmetijske posestnike: drevje I. vrste 6, II. 4, III. 2 krone. Polna cena za imovite posestnike: drevje I. vrste 10, II. 6, III. 3 krone. Naročila sprejema sadjarsko nadzorništvo v Celju, okr. glavarstvo, do 31. decembra. Vso oddano drevje se mora prevzeti v drevesnici. Vodstvo drevesnice v sedanjih razmerah ne more pošiljati dreves po železnici. Pri razdelitvi dreves oziralo se bode v prvi vrsti na tiste stranke, ki bodo ponudile nadzorništvo v nakup pečke, čeprav v malih množinah. Pečke od necepljenega sadja naj bodo posebej. Potem se bodo upoštevala predvsem naročila kmetijskih podjetij. Te morajo predložiti natančni seznam posameznih naročnikov takoj ali pa pozneje po razdelitvi dreves.

Tedenske novice.

Vlč. g. kanonik dr. Lavoslav Gregorec, duh. svetovalec, dekan in župnik pri Novicerkvi, je slavil dne 17. t. m. svojo 80letnico. Dolgoletnemu poslanecu in 15letnemu uredniku „Slov. Gospodarja“ prav iz srca častita uredništvo „Gospodarja“ in „Straže.“ Našemu neumornemu političnemu boritelju po celini naših političnih pravic in v boju z Nemci in nemškutarji, uspešnemu kulturnemu delavcu na polju našega časopisja želimo še 90letnico v zdravju in zasluženem uživanju sador njegovih narodnostnih in kulturnih bojov v sedaj samostojni in svobodni Jugoslaviji. Jugoslavija bodi našemu jubilaru zlata kolajna za ves njegov trud, ki ga je imel v boju za pravice in dobrobit našega millega in jubilaru nad vse dragega — slovenskega naroda.

Vozni red. Profi Dunaju iz Maribora: ob 2.42 zjutraj in ob 3.40 popoldne. Proti Ljutomeru: ob 10.38 popoldne. V Ljubljano: ob 4.30 popoldne. V Zagreb: ob 3.01 zjutraj. V Ptuj: ob 8.33 zjutraj. V Slovensko Bistrico: ob 1.25 popoldne (solarski). Na Koroško: ob 3.29 popoldne (od glavnega kolodvora) in ob 6.17 zjutraj (s koroškega kolodvora). — Dohod vlakov v Maribor: Iz Dunaja ob 9 zjutraj in ob 9.10 zvečer. Iz Ljutomerja: ob 9.20 popoldne. Iz Ljubljane: ob 9.11 popoldne. Iz Zagreba: ob 7.42 zvečer. Iz Ptuja ob 5.32 popoldne. Iz Koroškega: ob 9.04 popoldne (na glavni kolodvor, ob 2 popoldne (na koroški kolodvor).

Na naših železnicah je ustavljen osebni promet od polnoči od 23. t. m. na 24. t. m. in ne bo osebne prometa do polnoči od 28. t. m. na 29. t. m.

Osebni promet v Avstriji ustavljen. Dunajska vlada je sklenila, da je za dobo od 21. do 29. decembra ustavljen ves osebni promet v Avstriji.

Novo trgovino manufakturnega blaga je otvoril naš znanec g. Franjo Majer v Mariboru, Glavni trg št. 9. Ga toplo priporočamo!

Pasji zapor. Ker se je potikal dne 11. in 12. t. m. po občini Sv. Peter pri Mariboru tuj, mal pes črne barve, kocate dlake s košatim repom in napadel tri osebe, izmed katerih je ranil dve, potem pa pobegnil neznan kam v smeri toka Drave, ukrenilo je okrajno glavarstvo v Mariboru z razglasom z dne 16. t. m., štev. 36122-19 pasji zapor čez vse občine okraja do preklica.

Sladkor za občine mariborskega okrajnega glavarstva. Dne 10. t. m. je mariborsko okrajno glavarstvo nakazalo trgovcem sladkor za občine mariborskega okrajnega glavarstva. Cena za sladkor znaša 12.40 K za 1 kg. Na osebo pride ¼ kg sladkorja za mesec december.

Župnijski uradom. Mariborski okrajni Narodni svet za zasedeno ozemlje prosi visokočastite župne urade, da bi mu šli na roko pri sestavi seznama beguncev in izseljencev. Prijavi naj se vsaka oseba, ki je ali rojena v zasedenem ozemlju ali pa tam trajno prebivala, z vsemi člani rodbine: ime, priimek, starost, prejšnje in sedanje bivališče. Te podatke naj pošljejo ali župni uradi sami, ali pa opozore, da jih zbere, katerega razumnostnega begunca. Ako je v kraju več beguncev, naj si izberejo zaupnika in ga prijavijo okrajnemu odboru: Maribor, Narodni dom.

„Kmetijski list“ se sedaj tiska v „Stampi“ v tiskarni liberalcev najhujše sorte, takozvani mladim. Samostojni kmetje in najbolj zagrizeni liberalci res spadajo skupaj. Gluha vrnja štrika.

Dunajski diplomirani agronom, avstrijski voditelj „Samostojne“ je bil za časa vojne najgoršnji rekvizitor proti slovenskemu kmetu na Kranjskem. Poli-

ka je bila njegova ljubezen do kmeta, da mu je hotel odvzeti celo več žita, nego je od njega država zahtevala. Brez vednosti glavarstva je rekviriral, rekviriral je več, nego je bilo zahtevano. Ko je neka žena tožila, da ji bodo vzeli vse žito, je odgovoril: „Kolkor si prej preveč požrla, boš pa zdaj toliko manj.“ Ali ni to veliko oškodovanje našega kmeta? Med resolucijami, ki so jih „Samostojni“ sprejeli na shodu v Ljubljani dne 23. nov., se ena tako glasi: „Zahtevamo, da se razpustijo občinski odbori, ki so občine oškodovali.“ Ali ne zasluži veliko bolj in prej g. Jamnik, ki je s svojimi pretiranimi rekvizicijami oškodoval naše kmete, da se ga takoj odpusti? Tak pregoreč rekvizitor ne zasluži niti trohice zaupanja med kmetiskim ljudstvom.

Samostojna proti samoupravi pokrajin. Na zborovanju v Ljubljani dne 23. nov. je govoril Urek o razmerju Samostojne do drugih strank Slovenije. Kakor poročata v podrobnem poročilu o tem zborovanju hrvatski liberalni „Obzor“ z dne 26. nov. in „Jugoslavija“ z dne 9. dec. 1919, se je Urek v svojem govoru „obračal“ proti strankam, ki hočejo vzpostaviti avtonomne pokrajine in zahtevali jedinstveno močno državo. „Slovensko ljudstvo povsod in vedno zahteva samoupravo pokrajin: zakonodaja naj bo sicer za vso Jugoslavijo notna, a upravljajo naj se pokrajine same: Slovenija za se, Hrvatska za se in Srbija za se. To je tudi glavna zahteva SKZ, hrvatskega Narod. kluba in srbske radikalne stranke. Samostojna kmet. stranka pa se je izjavila za liberalni centralizem, čegar pogubne posledice čedalje bolj čutimo. S tem se je izjavila proti ljudskim zahtevam, in je zopet pokazala, kako se v vsem drži protiljudske liberalne gospode za frak.“

Ali res? Piše se nam: Mariborska eskomptna banka ter družba Sert in Mihelin so dobili pred tednom 15 vagonov kuhinjske soli iz Nemške Avstrije in Nemčije. Sol je stala to družbo, postavljena v Maribor in zacarinana 1 kg K 2.50. Prodali so jo židu Hahnu iz Hrvaške prvotno za K 2.60. Pozneje so zahtevali za sol celo K 2.90. In deset vagonov soli je slo v roke verižnikov. Pet vagonov je je ostalo v Mariboru. Kam je bila ta sol poslana, nisem mogel doznati. Tako torej delajo kapitalisti in verižniki. Pri nas primanjkuje soli, še za navadno kuho je nimamo. Meso domačih svinj ne moremo vsoliti, tudi zelje v mnogih hišah ne moremo spraviti v kadi, ker ni soli. A verižniki smejo barantati s soljo, kakor se jim to zljubi. Kaj mar liberalcem ljudske koristi, samo, da si oni napolnijo svoje žepce. To se godi za časa, ko imajo liberalci in socialisti vlado v rokah.

Barantija z jugoslovansko moko. Minister Kristan — socialdemokrat, je odpotoval v Prago, da ustvari med Jugoslavijo, Čehoslovasho, Avstrijo in Češko politično zvezo. Predpogoji te zveze bi naj bila preskrba izlakane Avstrije s prehrano od strani Jugoslavije in Češke. Francozi in Amerikanci so zapustili Avstrijo zastran dobave živeža in sedaj bi naj te avstrijske Nemce nasitila Jugoslavija! Nam samim primanjkuje moke in drugih živil, pa prodaja socialdemokratski minister moko Nemcem! To je pa lepa! Mi Jugoslavlani naj stradamo, da bodo jedli povzročitelji svetovnega gorja — Nemci! To je ljubezen socialdemokratov do našega pomanjkanje trpečega ljudstva!

Sladkor in naša vlada. Kako delaven in zmožen da je naš minister prehrane Bukšeg, je najbolj značilno dejstvo glede dobave sladkorja. Odsek za prehrano se je pogajal zastran dobave sladkorja iz Čehoslovashke, vendar ta pogajanja niso dovedla do uspešnega zaključka. Prehranjevalni odsek radi tega ne bo več mogel splošno deliti sladkorja. Vsa naročila sladkorja iz inozemstva izroča naše socialistično prehranjevalno ministrstvo trgovcem in verižnikom. To je torej socialdemokratska moč ter zmožnost — zoper verižništvo! V finančno bankrotni Avstriji stane 1 kg sladkorja 7.60 K; pri nas pa bode stal po posredovanju novega prehranjevalnega „ministrstva verižnikov“ 40—50 K 1 kg. Pa še ta nad vse pretirano dragi sladkor bodo dobivala sama vojna podjetja in mesta. Kaj pa bo s kmetiskim ljudstvom, nižjimi uradniki po deželi, delavci nevojnih podjetij in bolniki iz revnejših slojev? S Korošcem liberalci in socialisti niso bili zadovoljni, ki je skrbel za moko in sladkor, kaj bodo pa rekli sedaj Bukšegu, ki ne skrbi ne za moko in ne za sladkor, ampak pozna le „rajže“ po kraljevini in masne ministrske dnevnice? Te polomije, ki nam grozi na polju prehrane, pa ljubi „Naprej“ ne vidi?

Izmenjava našega denarja. Iz Beograda se uradno poroča, da namerava finančni minister predložiti ministrskemu svetu načrt, po katerem bi se naj izvršila izmenjava naših kron z dinarji v razmerju 1:4, t. j. za en dinar bi se moralo dati 4 K. Ker je sedaj na krmilu liberalno-socialdemokratska vlada, kateri je gospodarski dobrobit našega naroda deveta briga, se pač ni čuditi, ako se porajajo take misli in nakane v glavah vodilnih mož v Beogradu.

Ponarejeni koleki. Na Dunaju se je prišlo na sled nekemu Neufeldu, ki je ponarejal kolke za kolovanje tisočrskih bankovcev. Domneva se, da so se falzifikati izdelali v Zagrebu. Ceravno ni verjetno, da bi bilo v prometu že kaj denarja s takimi ponarejenimi kolki in je Neufeld že aretiran, se vendar občinstvo že sedaj opozarja na te falzifikate s prošnjo, naj bo previdno pri sprejemanju tisočakov, došlih iz inozemstva in iz Hrvatske. Falzifikati so risani s precej hitro prepoznavno roko od pravih kolkevanj prvih in poslednjih sledov, nekam zabrisanih in izpranih barvah. Hrvatski napis „Kraljevina Srba-Hrvata-Slovenca“, ki ga nosijo ti falzifikati, ni tako jasno, kakor na pristavih kolkih. Isto velja glede

okrasov okoli modrega oboda in glede tankov, ki obrobijajo sliko. Okraski se tudi v risbi niso posrečili in so dosti manj razločni in ne tako živo modrorumeno pisani.

Nova sloparstva. Živimo v dobri sloparstev. V nedeljo, dne 14. t. m., so prišlo na svetlo socialni demokratje Franc Rebar, Franc Kačič in Ivan Požun k trgovcu Francu Dežman v Vodah pri Trbovljah in zahtevali od njega v pismu, napisanem od njih samih, znesek 50.000 K, češ, ta znesek zahteva „Črna roka.“ Ker pa Dežman tem sloparjem ni šel na limanice, jih je s silo odpodil ter ovadil okrožnemu sodišču v Celju, kjer ti pretkani ptički že premišlujejo čudotvorno moč „Črne roke.“

14 madžarskih teroristov — usmrčenih. Dne 18. t. m. je bilo na dvorišču vojaške kaznilnice v Budimpešti usmrčenih 14 na smrt obsojenih madžarskih teroristov, ki so za časa Kunove strahovlade izvršili nebroj grozodejstev na Madžarskem. Od vseh na smrt obsojenih je samo eden pred smrtjo poljubil razpelo, a vsi ostali so odklonili vsako versko tolažbo. Terorist Kuper je izrazil željo, da se sme pred smrtjo poročiti z ljubimko, s katero je več let živel v divjem zakonu. Njegovi želji se je ustreglo. Terorist žid Gabriel Schönberg, ki je imel na vesti največ grozodejstev, je bil kot zadnji usmrčen.

Planinski ples se vrši v Mariboru dne 1. svečana 1920 v vseh gornjih prostorih Narodnega Doma. — Odbor ima namen, nuditi na istem vsim svojim prijateljem poseben užitek. V to svrhu vabi vse gg. vinogradnike, da se udeležijo razstave vin našega Spodnjega Štajerja. Da pa je to omogočeno, naj vposljejo vsi, ki se nameravajo udeležiti te razstave, od vsake vrste svojih najboljših vin nekaj butelk, opremljenih z etiketo, na kateri je ime vina, vinogradnika in letnik zabeležen na trgovca g. Ellinger Armin, Maribor, Magdalenski trg. Ob enem prosimo, da se priloži vsaki taki pošiljki račun, da se zamore istega potem poravnati. Mariborska podružnica S. P. D.

Orli pozor! Ker je med božičnimi prazniki ustavljen osebni promet na železnicah, se bo vršil v Ljubljani vadijski tečaj od 2. januarja 1920 do 6. januarja. Dne 2. januarja bo zborovanje Orlovske Zveze in 4. januarja občni zbor Orlovske Zveze v Ljudskem domu v Ljubljani.

O b l a k i. Pododsek našega „Orla“ vrlo dobro napreduje ter šteje že 30 članov in je upati, da se bo to število še zdatno zvišalo. Upati je, da bo naš odsek nastopil prihodnje leto v Mariboru z lastno godbo.

Kmetiska Zveza.

S v. Trojica v Haloza h. Pri nas smo imeli zadnjo nedeljo, dne 21. decembra po rani službi božji krasno obiskano ustanovno zborovanje Kmečke zveze. Obiskal nas je g. Krajnc iz Maribora ter nam razložil politični položaj in namen Kmečke zveze. Zborovalci so zahtevali med drugim posebno odpravo nezakonitega vinskega davka, agrarno reformo, ki naj obrne velika nemška posestva v župniji v prid ubogi ter kmetisko zbornico.

Leskovec pri Ptuj u. Zadnjo nedeljo, dne 21. decembra smo si po večernicah ustanovili Kmečko zvezo. Govoril je g. Krajnc iz Maribora o razvoju naše nove države Jugoslavije, o političnih strankah ter o Kmečki zvezi. Na koncu zborovanja smo posebno protestirali zoper novi šolski načrt, zoper previsoki osebnodohodninski in nepostavni vinski davek in zahtevali da se vlada pobriga, da se naši vojni ujetniki v Italiji najhitreje vrnejo domov.

Prireditve.

Izobraževalno društvo v Remšniku priredi dne 26. t. m. (na Stefanovo) ljudsko igro „Tri sestre“ in burko „Dobro došli! Kedaj pojdete domov?“ Na vspredu so tudi govori, deklaracije, petje (moški zbor), šaljava pošta in tombola. V nedeljo dne 28. t. K. ljudska igra „Oh ta Polona“ in „Prepirljiva sosed“. Vspored je isti. Za topla jedila in vino je pri-skrbljeno. Pričakujemo obilne udeležbe naših bratov iz Pohorja in Dravske doline. — Fantje Bralnega društva v Cirkovcah uprizorijo na Stefanovo dne 26. t. m. ob pol 3. uri popoldne veseloigro „Občinski tepček“. Sosedje in domačine vabimo k obilni udeležbi. — Bralno in izobraževalno društvo pri S v. Frančišku v Savinjski dolini ima na kvaterno nedeljo popoldne po večernicah v sobi Izobraž. društva svoj redni občni zbor za leto 1919. — Kmet. bralno društvo na Regoznici pri Ptuj u ima v nedeljo, dne 31. t. m., svoj redni letni občni zbor v prostorih g. Brašiča v Novi vasi. Ker je na sporedu tudi zanimivo gospodarsko predavanje kmetijskega strokovnjaka g. Škerleca od Velike Nedelje, pridite vsi! — Izobraževalno društvo pri S v. Andraž u v Slov. gor. priredi na Stefanovo, dne 26. t. m. pop. ob dveh v Društvenem domu božičnico s štiridejansko igro „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“ — Bralno društvo v Rušah priredi na Stefanovo svojo običajno veselico s petjem in igro „Moč uniforme.“ Začetek ob 17. uri. — Na Stefanovo zvečer se priredi v Bolehno pri S v. Juriju ob Savinici plesni veseloigra pri g. Magliču. V gosti ob blizu in daleč so mljudno vabljeni. Začetek točno ob 8 (18.) zvečer. Nastopina prosja. — Katoliško izobraževalno društvo St. Pava v pri Preboldu ponovi v nedeljo, dne 28. t. m., igro „Mizar in njegova žena.“

Mala naznanila.

Ivo Čater, Bežigrad—Celje, kupi vsako množino rezanega, tesanega in okroglega

mehkega lesa.

Kupi tudi bukov, hrastov, jesenov, brešnjeve les, bukova drva in oglje ter plačuje vse po najvišji dnevni ceni. 518

Janec Bregar, klebčar v Mariboru, Gosposka ulica 16 kupuje **zajčje kože**

po najvišji ceni. 550

Bobrodoča gestilna s nekaj orali posetva na deželi ali v bližini katerega trga ali mesta na Spod. Štajerskem se takoj kupi. Vzame se tudi v najem. Cenjene ponudbe naj se blagovodno poslati pod „Gestilna 1920“ na upravo lista. 529

Kupujem okrogel les za žago

na štara ali na žago postavljen ali drugače po dogovoru. M. Vrečko, Polzela. 527

Velika stiskalnica (prša) s obroči proda špan v Hečah. 528

Kupi se večja množina ovčje volne

po jako ugodni ceni. Naslov: J. Oswald, Velikovec, Koroška. 525

Majerji se takoj sprejmejo pri Mariji Leskeč, veleposetstvi na Spodnjem Bregu pri Ptuj. 537

Ščom čedne vinogradiške posetve s dobre ohranjeno stanovanjske hiše pri Mariboru. Ponudbe na: Richter, Cvetilna ulica 8, Maribor. 532

Konjski hlapec

oženjen, ki je vajen po hribih voziti les, se sprejme proti dobremu plačilu s 1. januarjem. Matija Obrar, Maribor, Fischergasse 9. 542

Naglavni robci, barhenti za obleke sukna, šifone, črn klot, vse vrste krtač, britve, glavnike, toaletno milo, krema in vaselin-mast za čevlje itd po najnižjih cenah pri

Alojzij Gniušek,
kem. skladišče v Mariboru Glavni trg

KOTLE

na žganje, pralne kotle, banče, štedilnike in vse v kotlarske obrt spadajoča dela izvršuje točno in po zmernih cenah

Lovrenc Tomažič, Maribor
Sodnijska ul. 24.

Prodaja konj.

Iz zapuščine umrlega majorja g. Drago Pož-a se prodaja 2 krasna, elegantna konja. Eden star 10, drugi 5 let. Cena se poizve in konji se lahko ogledajo v art. vojašnici v Mariboru potem po oblačencu potporočnika g. Slobodnika. 555

Mala hiša s velikim vrtom v Mariboru, za vsako obrt ali trgovino sposobna, se takoj zamenja za posetvo v bližini Maribora. Naslov v upravitelstvu. 566

Sodar

za kletarstvo in izdelovanje sodov se sprejme pri Frie Zemljiču v Ljub. meru. 554

Lončarski mojster predaja stare peči, štedilnike, lonce, skleda, tudi popravljam in stavi peči in štedilnike. Se priporočam

STAUBER Maribor
Gospeska ul. 36. 559

Službe organista in cerkovnika odda mestni zapiski urad v Slov. Bistrici. Rošaje, opremljene s potrebnimi spricvali, je vložiti do 15. jan. 1920. 560

Posetvo, sedem m. iv, sedem travnikov, pašniki, z vsemi poslopji in posporskim reči, se proda Mihovce št. 24, Cirkovce. 562

Harmenke, trivrtano, čiste novo, iz mirnega časa, šelim zamenjati za podstrešni les. Ponudbe Koroška cesta št. 85, v Mariboru. 564

Posetvo.

v bližini Rogaske Slatine, v lepi brežni legi, 20 oralar, med temi 2 orala vinogradi, 10 oralar sladkih travnikov, 2 orala njiv, ostalo gozd, s priprosnimi gospodarskimi poslopji in stanovanjem se proda po ugodni ceni. Natančneje pri Lj. Tomše, pošta in postaja Podplat (Slovenija). 568

SUKNO! SUKNO!

in kamgana za moške obleke, volno, parhant in modrovine za ženske obleke, šifon, belo in pisane platno za perilo in razno manufakturno blago, kakor tudi razne robce, srajce, odeje prodaja doma in razpošilja po celi Jugoslaviji zaradi velikega nakupa v inozemstvu po čudovito nizkih cenah veletrgovina in razpošiljalna

R. Stermecki, Celje št. 300
Slovenija. 498

Kar ni odrezano se zamenja ali vrne denar.
Naročite takoj ilustrirani cenik

Savinjska dolina.

Kdor želi prihodnje leto zidati po novem načinu zidanja

ki je polovico ceneje. si prihrani 50 oostotkov na delavcih 70 odstotkov na apnu in pesku, 35 odstotkov na opeki, Kdor želi imeti železobetonske traverze, stavbene načrte, naj vse to že sedaj naročuje. Plačajo se lahko stavbe tudi z lesom. Naročujte takoj. Korošec Dragotin, stavbeno podjetje, Braslovče. 549

Slovenci širite naše liste!

ZAHVALA.

Ob priliki smrti našega nepozabnega sina oz. brata, strica g. majorja

Dragota Pož-a,

došlo nam je toliko iskrenega in sočutnega sožalja, da se nam ni moglo vsakemu posamezniku posebej zahvaliti. Stavimo to tem potom in se zahvaljujemo vsem skupaj in vsakemu posebej za vso prijaznost in sožalje, udeležbo pri prevozu in pogrebu in za darovane krasne vence. Zlasti se moramo zahvaliti častniškemu zboru pokojnika, v prvi vrsti pobočniku g. podporučniku Slobodniku za ves njegov požrtvovalni trud v teh dneh žalosti, častniškim zborom obmejnega poveljstva, mestnega poveljstva v Mariboru ter gg. častnikom mariborske garnizije, deputacijam dravske divizijske oblasti, gospodu generalu Maistru, poveljstvu labudskega odreda, drav. art. gorskega puka, magistratu mesta Maribor, Glasbeni Matici in Sokolu in vsem drugim oblastim, kojih imena so nam neznan; zahvaljujemo se pristočno za poslovljne besede g. superijoru Rantu, g. majorju Bogomilu Burnik, g. starosti mariborskega Sokola dr. Serneču in g. pp. Slobodniku, pevcem Glasbene Matice za prekrasno petje, vsem darovalcem krasnih vencev, šolskemu vodstvu in požarni brambri pri Sv. Martinu ob Paki.

Izkazano sočutje je vplivalo tolažilno na naša nžaloščena srca in kličemo torej vsem skupaj in vsakemu posamezniku Bog plati!

Sv. Martin ob Paki, dne 17. grudnia 1919.

561

Rečbina Loj - Mikuš.

ZAHVALA.

Globoko žalujoča rodbina Lorberjeva, kateri je neizprosna smrt iztrgala dobrega, nad vse ljublj. zlatega očeta

Jožefa Lorberja,

veleposetstnika v Sv. Petra pri Mariboru,

se najiskreneje zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, domačinom in tujcem, ki so nepozabnega rajnega spremili k zadnjemu počitku. Predvsem hvala g. stolnemu župniku Moravcu, ki je vedil pogreb, domači in tuji duhovščini, dr. Medvedu, dr. Leskovarju, uredniku Žebotu za poslovljne besede v cerkvi in pri grobu; č. sestram iz Maribora in Sv. Petra, jareniškemu in domačemu učitelstvu. Posrebno hvalo še izrekamo ceji rodbinam, ki so darovale vence. — Part nismo mogli razpošiljati radi tisk štrajka.

Sv. Peter pri Mariboru, dne 17. decembra 1919.

Žalujoča rodbina Lorberjeva.

Dr. J. Majcen

zdravnik

ordinira od 1. januarja 1920 naprej vsak dan od 8.—9. in od 2.—3. ure

v Mariboru, Tegetthova cesta 21/3.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom
Oset & Cajnko, Slovenj Gradec.

Naznanjava, da imama veliko zalogo najboljšega sortiranega vina kakor: Muškatelje, rizling, šipon, burgundec, portugizec, šilhar, pristnega ljutomercana, pekerčana, haložana, bizeljčana ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

Kupujeva

iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Se priporočava **Andrej Oset in Franjo Cajnko.**

599

Oznaniia Union-Propagande, Maribor, Gosp. ul. 25.

Barva Kemično čisti

vsakovrstno blago. 1695—488—208 obleke

Pere in svetlolika

ovratnike, zapestnice in srajce.

Tovarna JOS. REICH,

MARIBOR, Gosposka ulica št. 38.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Štev. 1168.

1784—522

Naročila ameriškanskih trt!

Iz javnih trtnih nasadov na Štajerskem bo oddati prihodnje spomlad približno 100.000 cepljenk, navadnih vrst, cepljenih na različne ameriškanske podlage, 40.000 vkorenjenih ameriškank navadnih vrst in tudi križank (hibridov) in večje število ameriškanskih ključev.

Cene trtni so in sicer za tisoč komadov:

- 1200 K za cepljenke prve izbire;
- 600 „ za cepljenke druge izbire;
- 200 „ za korenjake prve izbire;
- 100 „ za korenjake druge izbire;
- 50 „ za ključee prve izbire.

Te cene veljajo le za manjše kmečke posetnike, ki doprinesejo tozadevno potrdilo od pristojne občine. Vsem imovitejšim posetnikom in vsem, ki ne zadostijo predpisanim p gojem se bodo zaračunile trte za 100 (sto) odstot. dražje.

Na te trte imajo pravico le spodnještajerski posetniki, ki se zavežejo, da bodo trte sadili na lastni zemlji

Naročila se sprejemajo pri vseh državnih trtnih nasadih, kakor tudi pri podpisnem nadzorništvu do najkasneje 25. decembra t. l. Po tem roku se bodo trte razdelile sorazmerno med vse naročnike in izdale tozadevno nakaznice.

Tudi je več tisoč dveletnih orehovit in kostanjevit dreves, žlahtnih vrst, na prodaj, po dve kroni komad.

Maribor, dne 15. oktobra 1919.

Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru.

Gospod lekarnar pl. Trnkóczy v Ljubljani!

Naročam po pošti 5 paketov »Mastina«. Dajal sem ga po navodilu na teden enkrat po eno pest v krmo in živalim žreti. Veselje je gledati, kako moja živina rada žre, uspeva, se debeli in masti. Srčna hvala!

S pozdravom

Franz Trubiansky,
Lugos (Banat)

Primešaj „Mastin“ krmi.

Ce živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška »Mastin«. Ob pomankanju krme, ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmlila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek »Mastin« je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo »Mastin«, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška »Mastin« zadostuje za 5 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme »Mastin« prodajati vsak trgovec in konzumna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdela alnici »Mastina«, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) »Mastina« za K 17-50 poštne prosto na dom. Od tam se pošilja »Mastin« s prvo pošto na vse kraje sveta.

Trgovina z manufakturno, čevlji itd.
Franjo Majer, Maribor
Glavni trg stev. 9.

Čestitke iz zbornice: Kat. Majer

Odgovori uredništva: Franjo Zebot

Ovak Uskarne sv. Cirila v Mariboru.